

Seksjon/avd
Kommunalområde
økonomi og analyse**Deres ref.****Vår ref**
24/30664- 3**Saksbehandler**
Ole Benum Alexandersen
Ole.Benum.Alexandersen@sandefjord.kommune.no

Hørings svar Vestfoldplanen - Regional planstrategi for Vestfold 2024 - 2028

Høringsinnspill til Vestfoldplanen 23/00119

Kommunestyret, sak 099/24, har i møte 19.09.2024 fattet følgende vedtak:

Kommunedirektørens forslag til hørings svar slik det fremgår i saken oversendes Vestfold fylkeskommune.

Tilleggsavsnitt Sosial bærekraft:

Sandefjord kommune mener Vestfoldplanen bør ha fokus på hvordan fylkeskommunen og kommunene samarbeider om at flere skal fullføre videregående opplæring. Ny opplæringslov innebærer at retten til videregående opplæring utvides. Det ligger et stort potensial i at både unge og voksne får mulighet til å fullføre videregående opplæring. Fylkeskommunen skal ha et opplæringstilbud i overgangen til videregående opplæring for elever som mangler faglige eller språklige forutsetninger for å kunne delta i og bestå videregående opplæring. Voksne skal få mulighet til rekvalifisering og oppfølgingstjenesten skal få utvidet sin målgruppe. Skal man lykkes med å sørge for at flere fullfører videregående bør Vestfoldplanen omtale hvordan kommunen, NAV og fylkeskommunen i felleskap kan nå målet om at flere fullfører videregående opplæring.

- Sandefjord Kommune forventer at Vestfold Fylkeskommune tenker helhetlig for alle 6 kommuner i Vestfold når det gjelder tiltak for en renere Oslofjord for mest ressurseffektive løsninger, noe som er kritisk siden lokale tiltak må ses i en større sammenheng. For å lykkes med nitrogenrensing og en renere Oslofjord, må det etableres et tett samarbeid mellom stat og kommuner, der Staten tar en mer aktiv rolle både økonomisk og strukturelt.
- Sandefjord Kommune forventer at Vestfold Fylkeskommune jobber svært aktivt for å få til en finansieringsordning som er tilpasset den stadig strammere kommuneøkonomi og av hensyn til innbyggere og næringsliv.

Med hilsen

Ole Benum Alexandersen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
162/24	Formannskapet	10.09.2024
099/24	Kommunestyret	19.09.2024

Høringssvar Vestfoldplanen - Regional planstrategi for Vestfold 2024 - 2028

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunedirektørens forslag til høringssvar slik det fremgår i saken oversendes Vestfold fylkeskommune.

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - **10.09.2024**

Formannskapet anbefaler at kommunestyret fatter følgende vedtak:

Kommunedirektørens forslag til høringssvar slik det fremgår i saken oversendes Vestfold fylkeskommune.

Tilleggsavsnitt Sosial bærekraft:

Sandefjord kommune mener Vestfoldplanen bør ha fokus på hvordan fylkeskommunen og kommunene samarbeider om at flere skal fullføre videregående opplæring. Ny opplæringslov innebærer at retten til videregående opplæring utvides. Det ligger et stort potensial i at både unge og voksne får mulighet til å fullføre videregående opplæring. Fylkeskommunen skal ha et opplæringstilbud i overgangen til videregående opplæring for elever som mangler faglige eller språklige forutsetninger for å kunne delta i og bestå videregående opplæring. Voksne skal få mulighet til rekvalifisering og oppfølgingstjenesten skal få utvidet sin målgruppe. Skal man lykkes med å sørge for at flere fullfører videregående bør Vestfoldplanen omtale hvordan kommunen, NAV og fylkeskommunen i felleskap kan nå målet om at flere fullfører videregående opplæring.

Formannskapet behandlet saken 10.09.2024:

Behandling:

Camilla Bilstad Johannessen, Venstre, fremmet følgende forslag: Tilleggsforslag

Tilleggsavsnitt Sosial bærekraft:

Sandefjord kommune mener Vestfoldplanen bør ha fokus på hvordan fylkeskommunen og kommunene samarbeider om at flere skal fullføre videregående opplæring. Ny opplæringslov innebærer at retten til videregående opplæring utvides. Det ligger et stort potensial i at både unge og voksne får mulighet til å fullføre videregående opplæring. Fylkeskommunen skal ha et opplæringstilbud i overgangen til videregående opplæring for elever som mangler faglige eller språklige forutsetninger for å kunne delta i og bestå videregående opplæring. Voksne skal få mulighet til rekvalifisering og oppfølgingstjenesten skal få utvidet sin målgruppe. Skal man lykkes med å sørge for at flere fullfører videregående bør Vestfoldplanen omtale hvordan kommunen, NAV og fylkeskommunen i felleskap kan nå målet om at flere fullfører videregående opplæring.

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Det ble votert over forslag fremmet av Johannessen, V, forslaget ble enstemmig vedtatt.

FSK- 162/24 Vedtak:

Formannskapet anbefaler at kommunestyret fatter følgende vedtak:

Kommunedirektørens forslag til hørings svar slik det fremgår i saken oversendes Vestfold fylkeskommune.

Tilleggsavsnitt Sosial bærekraft:

Sandefjord kommune mener Vestfoldplanen bør ha fokus på hvordan fylkeskommunen og kommunene samarbeider om at flere skal fullføre videregående opplæring. Ny opplæringslov innebærer at retten til videregående opplæring utvides. Det ligger et stort potensial i at både unge og voksne får mulighet til å fullføre videregående opplæring. Fylkeskommunen skal ha et opplæringstilbud i overgangen til videregående opplæring for elever som mangler faglige eller språklige forutsetninger for å kunne delta i og bestå videregående opplæring. Voksne skal få mulighet til rekvalifisering og oppfølgingstjenesten skal få utvidet sin målgruppe. Skal man lykkes med å sørge for at flere fullfører videregående bør Vestfoldplanen omtale hvordan kommunen, NAV og fylkeskommunen i felleskap kan nå målet om at flere fullfører videregående opplæring.

Kommunestyret behandlet saken 19.09.2024:

Behandling:

Cathrine Andersen, Fremskrittspartiet, fremmet følgende forslag: Endret innstilling
Lokalt selvstyre er et grunnleggende prinsipp i demokratiet, og det er viktig at de som kjenner de lokale forholdene best også har innflytelse på avgjørelser som angår lokalsamfunnet. Lokalt selvstyre gir kommuner muligheten til å tilpasse beslutninger etter lokale behov og forutsetninger. Det sikrer at de som bor og virker i et område har en stemme i hvordan ressurser fordeles, hvordan tjenestetilbud organiseres og hvilke utviklingsprosjekter som skal prioriteres.

Dette prinsippet gir også rom for fleksibilitet og innovasjon i måten tjenester leveres på. Hver kommune står overfor unike utfordringer, og en "one-size-fits-all"-tilnærming vil ofte ikke være effektiv. I distriktene kan geografiske og demografiske forhold kreve spesielle tiltak, mens større bykommuner har andre typer utfordringer som må håndteres.

En av de store utfordringene som oppstår med overordnede beslutninger, er at de ofte ikke

tar tilstrekkelig hensyn til lokale variasjoner.
Samarbeid

Sandefjord kommune ønsker å uttrykke sin støtte til et styrket samarbeid med Vestfold fylkeskommune for å finne gode løsninger på de oppgavene fylkeskommunen har ansvar for. Men eventuelle plandokumenter skal være retningsgivende og ikke brukes som et verktøy for å fremme innsigelser dersom kommunene ser behov for å fatte vedtak som styrker og bedrer kommunens eget behov. Flere av dagens gjeldende planer har behov for en gjennomgang og noen bør forkastes. Et slikt arbeid bør forankres i alle fylkets kommune og gode prosesser er viktig for et godt resultat.

Finn Peder Bøe, Høyre, fremmet følgende forslag: Tilleggsforslag

- Sandefjord Kommune forventer at Vestfold Fylkeskommune tenker helhetlig for alle 6 kommuner i Vestfold når det gjelder tiltak for en renere Oslofjord for mest ressurseffektive løsninger, noe som er kritisk siden lokale tiltak må ses i en større sammenheng. For å lykkes med nitrogenrensing og en renere Oslofjord, må det etableres et tett samarbeid mellom stat og kommuner, der Staten tar en mer aktiv rolle både økonomisk og strukturelt.

- Sandefjord Kommune forventer at Vestfold Fylkeskommune jobber svært aktivt for å få til en finansieringsordning som er tilpasset den stadig strammere kommuneøkonomi og av hensyn til innbyggere og næringsliv.

Det ble votert alternativt over formannskapetets innstilling og forslag fremmet av Andersen, FRP. Formannskapetets innstilling ble vedtatt med 37 mot 8 stemmer.

Det ble votert over tilleggsforslag fremmet av Bøe, H, forslaget ble enstemmig vedtatt.

KST- 099/24 Vedtak:

Kommunedirektørens forslag til hørings svar slik det fremgår i saken oversendes Vestfold fylkeskommune.

Tilleggsavsnitt Sosial bærekraft:

Sandefjord kommune mener Vestfoldplanen bør ha fokus på hvordan fylkeskommunen og kommunene samarbeider om at flere skal fullføre videregående opplæring. Ny opplæringslov innebærer at retten til videregående opplæring utvides. Det ligger et stort potensial i at både unge og voksne får mulighet til å fullføre videregående opplæring. Fylkeskommunen skal ha et opplæringstilbud i overgangen til videregående opplæring for elever som mangler faglige eller språklige forutsetninger for å kunne delta i og bestå videregående opplæring. Voksne skal få mulighet til rekvalifisering og oppfølgingstjenesten skal få utvidet sin målgruppe. Skal man lykkes med å sørge for at flere fullfører videregående bør Vestfoldplanen omtale hvordan kommunen, NAV og fylkeskommunen i felleskap kan nå målet om at flere fullfører videregående opplæring.

- Sandefjord Kommune forventer at Vestfold Fylkeskommune tenker helhetlig for alle 6 kommuner i Vestfold når det gjelder tiltak for en renere Oslofjord for mest ressurseffektive løsninger, noe som er kritisk siden lokale tiltak må ses i en større sammenheng. For å lykkes med nitrogenrensing og en renere Oslofjord, må det etableres et tett samarbeid mellom stat og kommuner, der Staten tar en mer aktiv rolle både økonomisk og strukturelt.
- Sandefjord Kommune forventer at Vestfold Fylkeskommune jobber svært aktivt for å få til en finansieringsordning som er tilpasset den stadig strammere

kommuneøkonomi og av hensyn til innbyggere og næringsliv.

SAKSUTREDNING

Behandling:

Saken legges frem for formannskapet som innstiller til kommunestyret. Kommunestyret fatter endelig vedtak i saken.

Bakgrunn:

Sandefjord kommune har mottatt vedlagte høringsbrev av 4. juli 2024, med invitasjon til «høring av Vestfoldplanen».

Sandefjord kommune er høringspart. Høringsbrev og forslag til Vestfoldplanen - regional planstrategi følger som vedlegg til saken.

Vestfold fylkeskommune inviterer i høringsbrevet høringspartene til spesielt å komme med innspill på: *Svarer planforslaget på hovedutfordringene i fylket?*

I tillegg er vi spesielt interessert i innspill knyttet til følgende:

- *Arbeidet med planprogram og revisjon av Regional plan for bærekraftig arealpolitikk.*
 - *Hvilke tema og problemstillinger er det spesielt viktig å se på i revisjonen?*
- *I planforslaget foreslås det å lage en regional plan for mobilitet, som vil erstatte seks regionale planer og strategier.*
 - *Er det noen temaer som bør vektlegges spesielt i planen?*
- *I planforslaget er det store planarbeid med tilgrensende tematikk som vil foregå parallelt.*
 - *Hvordan kan fylkeskommunen legge til rette for en god medvirkningsprosess knyttet til planarbeidene?*

Saksopplysninger:

Fylkeskommunen har laget en Regional planstrategi for Vestfold 2024-2028 (heretter kalt Vestfoldplanen) som er Vestfold fylkeskommunes regionale planstrategi.

Regional planstrategi er en lovpålagt planoppgave og skal utarbeides etter reglene i plan- og bygningsloven (PBL) kapittel 7. Planen redegjør for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, inneholder en vurdering av langsiktige utviklingsmuligheter og fastsetter langsiktige utviklingsmål, heretter kalt fylkesmål og hovedmål.

Vestfoldplanen er en overordnet plan som gir retning til samfunnsutviklingen i fylket og for prioriteringer av fylkeskommunens egne ressurser. For fylket fyller den regionale planstrategien rollen som både planstrategi og samfunnsdel. Vestfoldplanen beskriver også fylkeskommunens plansystem og planbehov i perioden, samt hvordan planen skal følges opp.

Vestfoldplanen er strukturert etter sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. I tillegg har planen et kapittel om samfunnssikkerhet og beredskap. Det er utarbeidet fylkesmål for hver av de tre bærekraftdimensjonene:

1. Vestfold er et inkluderende fylke med høy samfunnsdeltakelse
2. Vestfold er et attraktivt fylke som tilrettelegger for høy verdiskaping
3. Vestfold er et fylke som tar vare på natur, Oslofjorden og klima

I forslaget til høringsuttalelse under er det gjengitt informasjon om innhold fra punktene som Vestfold fylkeskommune har invitert til innspill på i sitt høringsbrev til høringspartene.

Kommunedirektørens vurdering:

Sandefjord kommunes hørings svar:

Sandefjord synes det er positivt at fylkeskommunen etterspør innspill og synspunkter til Vestfoldplanen, regional planstrategi for Vestfold fylkeskommune.

I denne høringsuttalelsen kommenteres innspillene i den rekkefølgen som framgår av Vestfold fylkeskommunes høringsbrev, i tillegg til en generell kommentar.

Vestfold fylkeskommune inviterer høringspartene til å komme med innspill på:

- *Svarer planforslaget på hovedutfordringene i fylket?*

Sandefjord kommunes uttalelse: Sandefjord kommune mener høringsutkastet i stor grad reflekterer de utfordringer og mål som vi ville forventet i fylket.

Sandefjord ser positivt på at fylkesmålene er basert på FN`s bærekraftsmål gjennom de tre dimensjonene til bærekraftig utvikling: sosial, økonomi og miljømessig bærekraft.

Modellen som er illustrert med fylkesmål, kunne med fordel vist til FN`s bærekraftsdimensjoner og fulgt den samme rekkefølgen som fylkeskommunen viser til i figur 1. i Vestfoldplanen. Hadde modellen med fylkesmål valgt samme rekkefølge ville det vært mer oversiktlig, da noen av hovedmålene kan tolkes inn under ulike bærekraftsdimensjoner. Det er derfor viktig at man forholder seg til den samme rekkefølgen/strukturen gjennom hele planen.

Modellen som brukes for å vise oppbyggingen av målstrukturen fungerer godt illustrativt. Sandefjord sin tilbakemelding går her på at Fylkeskommunen burde vurdere om målene under fylkesmålene, skal hete hovedmål. Det kan være vanskelig å forstå at hovedmålene er underlagt fylkesmålene. Vår vurdering er at man heller burde benytte benevnelsen fylkesmål og mål, eventuelt fylkesmål og delmål.

Rekkefølgen og antall hovedmål gjør modellen illustrativ i pyramideform, men det er usikkert om rekkefølgen er valgt for å illustrere hva som er mer eller mindre prioritert i planstrategien.

- *Arbeidet med planprogram og revisjon av Regional plan for bærekraftig arealpolitikk.*
 - *Hvilke tema og problemstillinger er det spesielt viktig å se på i revisjonen?*

Sandefjord kommunes uttalelse: Det er viktig å utarbeide en ny Regional plan for bærekraftig arealpolitikk - RPBA. Det er vurdert som et alternativ at kystsoneplanen skal innlemmes i RPBA. Sandefjord er bekymret for at dette kan medføre at temaet vil få for lite oppmerksomhet i RPBA. Alternativt vil dette kapittelet ta stor plass i RPBA. Et tredje alternativ er at dette temaet må vesentlig omarbeides, noe som vil kunne være u hensiktsmessig siden arbeidet med revisjon av planen allerede er i gang.

- *I planforslaget foreslås det å lage en regional plan for mobilitet, som vil erstatte seks regionale planer og strategier.*
 - *Er det noen temaer som bør vektlegges spesielt i planen?*

Sandefjord kommunes uttalelse: Det er positivt at regional plan for mobilitet utarbeides, og at denne integrerer og erstatter 6 planer. Kollektivtrafikk bør vektlegges i planen. Vestfoldbyene Tønsberg, Sandefjord og Larvik jobber alle med bypakker hvor utvikling av kollektivtrafikk er vektlagt. I denne sammenhengen bør det ses på alle sider av kollektivtrafikk, både fysisk tilrettelegging med f.eks. kollektivfelt, ruteplaner og frekvenser og billetteringsløsninger.

I tillegg til foreslåtte parametere for å kunne følge med på utvikling i fylket i arbeidet med å utvikle gode mobilitetsløsninger bør det tas med en parameter om indeks for tilgang til kollektivtrafikk. Denne er i tidligere reisevaneundersøkelser beskrevet som en kombinasjon av avstand til holdeplass og avgangsfrekvens på dagtid. Dette vil på en god måte fange opp om det er god eller dårlig tilgang til kollektivtransport.

- *I planforslaget er det store planarbeid med tilgrensende tematikk som vil foregå parallelt.*
 - *Hvordan kan fylkeskommunen legge til rette for en god medvirkningsprosess knyttet til planarbeidene?*

Sandefjord kommunes uttalelse: Plan for areal- og kraftkrevende virksomhet og derav arealbruk for økt energiforsyning bør innlemmes i RPBA. og ikke vurderes isolert i en ny uavhengig plan. Tiltak for økt energiforsyning og nettutvikling kan også innlemmes i klima- og energiplanen. Ny fornybar energiproduksjon må også vurderes i forhold til naturmangfold. Det kan derfor stilles spørsmål om det er behov for en ny plan for areal og kraftkrevende virksomhet. I planene for økt tilgang og/eller produksjon av energi er det viktig at forskjellene på regulerbar og uregulerbar kraft tydeliggjøres siden de innvirker ulikt på mulighetsrommet for ytterligere næringsutvikling i fylket.

Sandefjords kommunes generelle kommentar til Fylkesplanen:

Fylkets rolle er i endring. Fylket har nå kun 6 kommuner. Det betyr at de kommunene som er igjen er blitt vesentlig mer robuste. Kompetansen hos den enkelte kommune er høyere enn hva den var før sammenslåingene. Dette fordrer et annet samarbeid enn hva man hadde tidligere.

Økonomisk bærekraft: De økonomiske vilkårene er under press, den stadig strammere kommuneøkonomien gjør oss avhengig av å få til mer for mindre. Dette vil igjen påvirke samarbeidet mellom fylkeskommunene og kommunene. Oppgaver bør forenkles, prosesser kortes ned og samarbeidsprosjektene og nettverkene må oppleves som konkrete i sin form for at man skal delta. Dette ble også tatt opp i høringsrunden knyttet til Nettverk og partnerskap i Vestfold fra 2024. Der kommenterte Sandefjord på bl.a at den enkelte kommune står hver for seg overfor en rekke tidkrevende og komplekse oppgaver med framstilling av kunnskapsgrunnlag som medfører bestillinger av statistikk, håndtering av omfattende tallmateriale og gjennomføring av analyser. Sandefjord kommune kommenterte at det må legges til grunn ressurseffektivitet i løsning av oppgavene. Det betyr, at der alle kommuner har behov for det samme kunnskapsgrunnlaget, bør dette utarbeides av fylkeskommunen.

Den demografiske sammensetningen har også en økonomisk konsekvens. En aldrende befolkning legger et press på helse og omsorgstjenestene og færre personer i arbeidspålitig alder. Økt behov for tjenester krever også økt behov for rekruttering i et arbeidsmarked som allerede har kapasitetsutfordringer.

Miljømessig bærekraft: Oslofjorden er et av hovedmålene under miljømessig bærekraft og et viktig utfordringsbilde for alle kommunene i Vestfold. Tiltaksplanen skal styrke og samordne innsats for å bedre helsetilstanden i fjorden. Ren Oslofjord er en enorm oppgave og det savnes informasjon i planen om hvordan man vil jobbe opp mot sentrale myndigheter da Vestfolds tiltak for ren Oslofjord må ses i en større sammenheng.

Det er også Sandefjord sin vurdering at fylket bør ha en helhetlig tankegang ift. massebalansen og innta en aktiv rolle i tilretteleggingen av deponiområder i fylket. En bedre tilrettelegging vil kunne bidra til å redusere unødvendig transport og deponering av masse, samt øke muligheten for gjenbruk (massehotell).

Kollektivtransport, gange og sykkel omtales i planen som bidrag til å styrke byer og tettsteder. Utarbeidelse av en regional plan for mobilitet virker som et godt grep ved at man integrerer og erstatter 6 tidligere planer (som vist i Vestfoldplanen under «planbehovene oppsummer»). Men i planen er det ingen parameter som viser til gående, syklende eller de som benytter seg av kollektivtilbud. Dette burde vært tatt med slik at man kan følge med på måloppnåelsen.

Vestfold fylkeskommune arbeider nå parallelt med Vestfoldplanen og et dokument kalt bærekrafts barometer. Dette er et parameteroppsett som utarbeides i samarbeid med kommunene. Parameterne er oppdelt med ca 10 parametere per bærekrafts dimensjon (økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft). Det er relativt liten sammenheng mellom parameterne som er valgt i Vestfoldplanen og det foreløpige forslaget til bærekraftsbarometeret. Det kunne med fordel vært en noe høyere grad av korrelasjon mellom de valgte parameteroppsettene og Sandefjord kommune ber derfor om at dette blir vurdert.

Sosial bærekraft: Utenforskap og samfunnsdeltagelse, og da spesielt blant de yngre, er en av de store samfunnsutfordringene vi står overfor. Det er en trend at inntektsulikheten øker, mange barn lever i husholdninger med vedvarende lavinntekt og økte leviekostnader har gitt et betydelig fall i økonomisk trygghet. Utenforskapet i Vestfold er høyt. I Sandefjord kan det høye utenforskapet dels forklares med den sosiodemografiske sammensetningen, men også det faktum at en stor andel yngre må flytte fra kommunen for å få høyere utdanning.

Det å stå utenfor samfunnet er først og fremst en belastning for den enkelte, men kan også være en fare for demokratiet og medvirke til lavere tillit til beslutningstakere. For å bremse denne utviklingen må man ha fokus på samarbeid på tvers av sektorer. Gjennom samhandling kan de ulike sektorene kombinere sine ressurser og kunnskap for å løse problemene på en mer effektiv og helhetlig måte. Det vil gi bedre ressursutnyttelse og høyere tjenestekvalitet.

Idrett og kultur har viktige roller i det å forebygge utenforskap. Det må legges til rette for at alle kan delta på fritidsaktiviteter, uavhengig av økonomi. Økonomiske bidrag kan åpne for at flere deltar og dette medvirker til forebygging av utenforskap. Utenforskapet burde kommet klarere fram under fylkesmålet «Vestfold er et inkluderende fylke med høy samfunnsdeltagelse». Utenforskap er sannsynligvis den største utfordringen innen sosial bærekraft og burde vært et eget hovedmål med tilhørende parametere som kunne bidratt til å vise utviklingen i utenforskapet.

Vedlegg i saken:

Høring av Vestfoldplanen - Regional planstrategi for Vestfold 2024-2028.
Vestfoldplanen_Høringsutkast_juli2024.PDF

